

XYLELLA YAPRAK YANIKLIĞI İLE MÜCADELE HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Xylella fastidiosa (Wells vd.)'nin varlığının ve yayılış alanlarının tespiti, yayılmasının engellenmesi ve eradikasyonu, Xylella fastidiosa ile mücadeleye ilişkin alınacak asgari önlemleri düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; Xylella fastidiosa'nın sürveyi, tespit edilmesi, mücadelesi, yayılmasının engellenmesi ve eradike edilmesine ilişkin hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 15 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

- MADDE 4-** (1) Bu Yönetmelikte geçen;
- a) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
 - b) Belirlenmiş bitkiler: EK-2'de listelenen cinslere veya türlere ait olan ve zararlı organizmanın belirli alt türlerine duyarlı olduğu bilinen, tohumlar hariç dikim amaçlı konukçu bitkileri,
 - c) Bir nolu damızlık ünitesi: Araştırma kuruluşları veya Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşlar tarafından ıslahçı materyalinden özel korumalı tel seralarda veya izolasyon mesafesine uygun açık alanlarda kurulan, virüsten ari ön temel sınıfta üretim materyali elde edilen bitkileri,
 - ç) Bitki pasaportu: Bitki sağlığı ile ilgili 12/1/2011 tarihli ve 27813 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelikte belirlenen bitki sağlığı standartlarının ve özel şartların karşılandığını gösteren çeşitli bitki ve bitkisel ürünler için standart hale getirilmiş, Bakanlıkça belirlenen usullere uygun olarak hazırlanan ve Bakanlık veya Bakanlıkça yetkilendirilenler tarafından düzenlenen resmî etiketi veya belirli ürünler için Bakanlıkça kabul edilen etiket dışındaki işareti,
 - d) Bulaşık alan: EK-3'te yer alan zararlı organizmanın tespit edildiği ve sınırlarının belirlendiği alanı,
 - e) Enstitü müdürlüğü: Bakanlığa bağlı, zirai mücadeleye yönelik araştırma ve uygulama faaliyetlerini yürüten müdürlükleri,
 - f) Eradike/eradikasyon: Xylella yaprak yanıklığının tespit edildiği alandan yok edilmesine yönelik uygulanan bitki sağlığı tedbirlerini,
 - g) Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
 - ğ) ISPM 9: Bitki Sağlığına İlişkin Uluslararası Standartlar, Zararlı Organizma Eradikasyon Programı Rehberini,
 - h) ISPM 14: Bitki Sağlığına İlişkin Uluslararası Standartlar, Zararlı Risk Yönetimi İçin Sistemlerin Yaklaşımlarında Entegre Tedbirlerin Kullanımını,
 - ı) ISPM 31: Bitki Sağlığına İlişkin Uluslararası Standartlar, Sevkiyat Örnekleme Yöntemlerini,
 - i) İn vitro ortam: Bitkilerin test tüpü, petri kabı, kültür ortamı gibi ortamlarda yetiştirilmelerini veya bulunmalarını,
 - j) KASK sistemi: İl ve ilçe müdürlükleri tarafından karantinaya tabi zararlı organizmalarda yürütülen sürvey çalışmalarının ve bulaşık alan bilgilerinin kayıt altına alındığı tarım bilgi sisteminde yer alan karantinaya tabi zararlı organizma sürveyi kayıt sistemini,
 - k) Konukçu bitkiler: EK-1'de listelenen cinslere veya türlere ait tohumlar hariç dikilecek tüm bitkileri,
 - l) Koruma alanı: Bulaşık olduğu bilinen ve karantina tedbirlerinin uygulamaya konulduğu alanı,
 - m) Laboratuvar: Bakanlığa bağlı zirai mücadele araştırma faaliyetlerini yürüten enstitü ve zirai karantina müdürlüklerinin laboratuvarlarını,
 - n) Müdürlük: Tarım ve Orman il/ilçe müdürlüklerini,

- o) Operatör: Bitkilerle ilgili çoğaltma, büyütme ve korumayı içeren üretim, dikim, yetiştirme, yetiştiricilik, ülke topraklarındaki hareketi ile piyasada kullanılabilir hale getirme faaliyetlerinin bir veya birden çoğu ile profesyonel olarak meşgul olan kişileri,
- ö) Ön temel materyal: Bir nolu üniteden elde edilen üretim materyalini,
- p) Sınırlandırılmış alan: Bulaşık alan ile tampon bölgeden oluşan alanı,
- r) Sürvey: Bir alanda hangi türlerin var olduğunu ya da zararlı organizma popülasyonunun özelliklerini belirlemek için belirli bir süre boyunca yürütülen resmî prosedürü,
- s) Sürvey talimatı: Bakanlığın internet sitesinde yayımlanan, istatistiksel olarak sağlam ve risk esaslı, bilimsel ve teknik bilgileri içeren talimatı,
- ş) Tampon bölge: Kendi içerisinde ya da dışarıya doğru hedef zararlı organizmanın yayılma olasılığını en aza indirmek için resmî olarak bitki sağlığını korumak amacıyla sınırlandırılmış bir alanı çevreleyen ya da bu alana bitişik olan ve uygun görülen hallerde bitki sağlığı ya da diğer kontrol tedbirlerinin uygulandığı alanı,
- t) Vektör: Zararlı organizmayı bitkilere bulaştırdığı bilinen Cicadomorpha böcekleri veya zararlı organizmayı bitkilere bulaştırdığından şüphelenilen diğer herhangi bir böceği,
- u) Zararlı organizma: Xylella yaprak yanıklığı hastalığına sebep olan Xylella fastidiosa (Wells vd.) etmeninin tüm alt türlerini,
- ü) Xylella fastidiosa (Wells vd.): Konukçu bitkilerin sadece ksilem demetlerinde bulunan, vektör böcekler ile nakledilen, ksilem demetlerini tıkaması sonucunda bitkinin su ve besin maddesi ihtiyacını karşılayamamasına neden olan bakteriyel etmeni,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sürveyler ve Acil Eylem Planları

Zararlı organizmanın varlığına yönelik yıllık sürveyler

MADDE 5- (1) İlgili müdürlükler tarafından, bulaşıklık şüphesi olması durumunda zararlı organizmanın tespiti amacıyla konukçu bitkilerde ve diğer bitki türlerinde, yıllık sürvey yapılır. Bu sürveyler vektörleri de kapsar.

(2) Sürveyler, ilgili enstitü müdürlüklerinin denetimi altında yapılır.

(3) Sürveyler, tarlalar, meyve bahçeleri, üzüm bağları, fidanlıklar, bahçe merkezleri ve/veya ticaret merkezleri, doğal alanlar ve diğer ilgili yerler de dahil olmak üzere risk düzeyine göre tüm açık alanlarda gerçekleştirilir. Zararlı organizmanın ekoklimatik koşullar nedeniyle açık havada tespit edilemediği yerlerde sürveyler, yalnızca konukçu bitkilerin yetiştirildiği ve zararlı organizmanın yayılması için risk oluşturmaya muhtemel olan açık hava dışındaki yerlerde gerçekleştirilir.

(4) Sürveyler, dikim amaçlı bitkilerden ve varsa vektörlerden örnek alınmasını ve bu örneklerin test edilmesini kapsar. Sürvey programı ve örnekleme planı, sürvey talimatı dikkate alınarak zararlı organizmanın düşük seviyede varlığının yeterli bir güvenilirlik düzeyinde tespit edilmesini sağlar.

(5) Zararlı organizmanın, varlığının bilinmediği bir alanda bir vektörde var olduğu teyit edilirse ilgili müdürlük tarafından bulaşık vektörün bulunduğu yerin etrafında en az 400 m yarıçapında sürvey yapılır ve ayrıca bulaşıklık şüphesi olması durumunda konukçu bitkiler ve diğer bitki türlerinden örnek alınır ve test süreçleri gerçekleştirilir.

(6) Sürveyler, sürvey talimatında yer alan bilimsel ve teknik bilgiler dikkate alınarak, zararlı organizma ve vektörlerinin biyolojisi ile konukçu bitkilerin varlığı ve biyolojisine uygun olarak, zararlı organizmayı tespit etme olasılığı açısından yılın uygun zamanlarında gerçekleştirilir.

(7) Laboratuvarlar tarafından zararlı organizmanın varlığı, EK-4'te listelenen moleküler testlerden biri ile izlenir. Sınırlanmış alanlar dışındaki alanlarda pozitif sonuçların tespit edilmesi durumunda, zararlı organizmanın varlığı, genomun farklı kısımlarını hedefleyen ve EK-4'te listelenen bir diğer moleküler testin pozitif sonucu ile doğrulanır. Bu testler, aynı bitki örneği veya doğrulama amacıyla kullanılan moleküler test için uygun olması halinde aynı bitki ekstraktı kullanılarak yapılır.

(8) Zararlı organizmanın alt türlerinin tanımlanması, sınırları belirlenmiş alandaki zararlı organizma ile bulaşık olduğu tespit edilen her bitki türü için yapılır. Bu tanımlama, EK-4'ün Bölüm B'sinde listelenen moleküler testler kullanılarak yapılır.

(9) İl müdürlükleri, sürvey sonuçlarını Genel Müdürlüğe rapor eder ve KASK sistemine veri girişlerini yapar.

Acil eylem planları

MADDE 6- (1) Bakanlık tarafından hazırlanan ve her yılın 31 Aralık günü itibarıyla güncellenen acil eylem planı;

- a) 10 ila 14 üncü maddeler arasında belirtilen zararlı organizmanın eradikasyonu,
 - b) 22 ila 25 inci maddeler arasında belirtilen belirlenmiş bitkilerin ülke içindeki hareketleri,
 - c) 28 inci maddede belirtilen belirlenmiş bitkilerin ve konukçu bitkilerin ülke içindeki hareketleri üzerinde gerçekleştirilecek resmî kontrolleri,
- ile ilgili alınacak tedbirleri belirler.

(2) Acil eylem planı ek olarak;

- a) Zararlı organizmanın varlığının doğrulanması veya şüphe edilmesi durumunda, sağlanacak minimum kaynaklar ile bu ek kaynakları kullanılabilir hale getirmek için gerekli olan prosedürleri,
 - b) Sökülecek bitkilerin sahiplerinin belirlenmesi ile sökölme emrinin bildirilmesine ve özel mülklere erişim için prosedürlerin yer aldığı ayrıntılara ilişkin kuralları,
- içerir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınırlandırılmış Alanlar

Sınırlandırılmış alanların oluşturulması

MADDE 7- (1) Zararlı organizmanın varlığının resmî olarak teyit edildiği hallerde Genel Müdürlük "Xylella Yaprak Yanıklığı Acil Eylem Planını" uygulamaya alarak ilgili müdürlük/müdürlükleri sınırlandırılmış alanları oluşturmaları için görevlendirir.

(2) İlgili müdürlük, gecikmeksizin sınırları belirlenmiş bir alan oluşturur. Zararlı organizmanın yalnızca bir veya daha fazla alt türünün varlığının doğrulanması durumunda, ilgili müdürlük yalnızca bu alt türlerle ilgili olarak bir alanı sınırlar. Bir alt türün varlığının teyidi beklemede olduğunda ilgili müdürlük, zararlı organizma ve tüm olası alt türleri açısından bu alanı sınırlar.

(3) Sınırlandırılmış alan, bulaşık alan ve tampon bölgeden oluşur. Bulaşık alan, zararlı organizma ile bulaşık olduğu tespit edilen bitkinin çevresinde en az 50 m'lik bir yarıçapa sahip olan alandır. Tampon bölge;

- a) 10 ila 14 üncü maddeler arasında belirtilen eradikasyon tedbirlerini almak amacıyla kurulmuş bir bulaşık alan olması durumunda en az 2,5 km,
 - b) 15 ila 20 nci maddeler arasında belirtilen kontrol tedbirlerini almak amacıyla kurulmuş bir bulaşık alan olması durumunda en az 5 km,
- genişliğinde oluşturulur.

(4) Genel Müdürlük, müdürlükler tarafından oluşturulan sınırlandırılmış alanların listesini günceller ve yıllık olarak yayınlar.

Sınırlandırılmış alanların oluşturulması için istisnalar

MADDE 8- (1) Enstitü müdürlüğü, 7 nci maddeye istisna olarak başlangıçtaki zararlı organizma varlığının yayılmadığına dair yüksek derecede güvenin olması ve aşağıdaki koşulların tümünün gerçekleşmesi halinde eradikasyon amacıyla oluşturulan ve bulaşık alanı çevreleyen tampon bölgeyi, genişliği 1 km'den az olmayacak şekilde daraltabilir:

a) Bulaşık alanda sağlık durumlarına bakılmaksızın bulunan tüm belirlenmiş bitkilerden derhal örnek alınması ve örnek alınan bu bitkilerin sökölmesi.

b) Bulaşık alanda sürvey talimatı dikkate alınarak yıl içinde en az bir kez yapılan resmî testlere dayanarak, eradikasyon tedbirlerinin alınmasından itibaren zararlı organizma ile bulaşık başka bitkinin bulunmaması.

c) Zararlı organizmanın tespit edildiği yılı takip eden ilk yıl içinde bulaşık alanı çevreleyen ve zararlı organizmanın varlığının olmadığı bilinen en az 2,5 km genişliğindeki bölgede en az bir kez sürvey yapılması, ilgili müdürlük tarafından o bölgede bulunan konukçu bitkilerden örnek alınması ve test yapılması için ilgili laboratuvara gönderilmesi, bu amaçla hazırlanan sürvey programı ve örnekleme planında, bulaşık bitkileri çevreleyen ilk 400 m'lik alanın, o alanın diğer kısımlarına göre

daha yüksek risk taşıdığına yönelik tespit yapılması ve mezkûr program ile planın, %1 oranındaki bulaşık bitki varlığı seviyesini en az %90 güvenle tanımlayabilecek şekilde oluşturulması.

ç) Uluslararası Bitki Sağlığı Tedbirleri Standartları uyarınca eradikasyon tedbirlerinin alınmasından itibaren zararlı organizmayı taşıyan vektörlerin uçuş sezonu boyunca iki kez gerçekleştirilen testlerine dayanılarak, bulaşık alanda ve yakın çevresinde hiçbir vektör tespit edilmemesi halinde zararlı organizmanın doğal yayılımının olmadığı sonucuna ulaşılması.

(2) İlgili müdürlük, birinci fıkra uyarınca tampon bölgenin genişliğini azaltırken, bu azaltmanın gerekçesini Genel Müdürlüğe derhal bildirir.

(3) İlgili enstitü müdürlüğü, 7 nci maddeye istisna olarak;

a) Zararlı organizmanın bulaşık bitkiler ile birlikte yakın zamanda alana girdiğine veya zararlı organizmanın vektörlerine karşı fiziksel korumaya sahip bir alanda tespit edildiğine dair kanıtların bulunması,

b) Denetim faaliyetleri sonuçlarının, bu bitkilerin ilgili alana girişlerinden önce bulaşık olduğunu göstermesi,

c) Bu bitkilerin yakınlarında, yapılan testlere göre zararlı organizmayı taşıyan vektör tespit edilmemesi,

şartlarının tamamının yerine getirilmesi halinde sınırlandırılmış alanı hemen oluşturmamaya karar verebilir.

(4) Üçüncü fıkrada belirtilen durumlarda, ilgili müdürlük tarafından aşağıdaki işlemler yapılır:

a) Zararlı organizmanın varlığının ilk teyit edildiği alanda, başka bitkilerin bulaşık olup olmadığının ve başka tedbirlerin alınmasının gerekip gerekmediğinin belirlenmesi için en az bir yıl boyunca yıllık sürvey yapılır.

b) Genel Müdürlüğe, sınırlandırılmış alan oluşturmama gerekçesi ve bu fıkranın (a) bendinde belirtilen incelemenin sonucu hazır olur olmaz bildirilir.

(5) Dördüncü fıkranın (a) bendinde belirtilen sürvey, Ek-4'te listelenen moleküler testlerden biri kullanılarak test edilmek üzere örneklerin toplanmasını kapsar. Bu amaçla hazırlanan sürvey programı ve örnekleme planı, %1 oranındaki bulaşık bitki varlığı seviyesini en az %90 güvenle tanımlayabilecek şekilde oluşturulur.

Sınırlandırılmış alanların kaldırılması

MADDE 9- (1) 13 üncü maddede belirtilen sürveylere dayanarak sınırlandırılmış bir alanda zararlı organizma dört yıl boyunca tespit edilmemişse, bu sınır kaldırılır. Bu tür durumlarda ilgili müdürlük, Genel Müdürlüğe bilgi verir.

(2) Birinci fıkraya istisna olarak ilgili müdürlüğün tampon bölgeyi 8 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca en az 1 km'lik bir genişliğe indirmesi halinde 8 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca alınan tedbirlerin bir sonucu olarak zararlı organizmanın varlığının başlangıçta izole bir vaka olduğu ve ilgili sınırlandırılmış alanda daha fazla yayılmadığı kesinse ve pratik olarak sınırlandırılmış alanın kaldırılmasına en yakın zamanda sürvey talimatı dikkate alınarak sınırlandırılmış alan içinde resmî testler gerçekleştirilmişse, ilgili enstitü müdürlüğünün uygun görüşü ile sınırlandırılmış alan ilk kuruluşundan itibaren 12 ay sonra kaldırılabilir. Bu amaçla hazırlanan sürvey programı ve örnekleme planı, %1 oranındaki bulaşık bitki varlığı seviyesini en az %95 güvenle tanımlayabilecek şekilde oluşturulur.

(3) İkinci fıkraya göre sınırlandırılmış alan kaldırıldığında, daha önce oluşturulan sınırlandırılmış alanda bulunan belirlenmiş bitkiler, takip eden iki yıl boyunca yoğun sürveylere tabi tutulur. Bu amaçla hazırlanan sürvey programı ve örnekleme planı, %1 oranındaki bulaşık bitki varlığı seviyesini en az % 80 güvenle tanımlayabilecek şekilde oluşturulur.

(4) İlgili müdürlük, sınırlandırılmış alanı ilk tanımlanmasından 12 ay sonra kaldırırken, bu kaldırmanın gerekçesini Genel Müdürlüğe derhal bildirir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Eradikasyon Tedbirleri

Bitkilerin sökülmesi

MADDE 10- (1) İlgili müdürlük;

a) Zararlı organizma ile bulaşık olduğu bilinen bitkileri,

b) Zararlı organizma ile olası bulaşıklığa işaret eden belirtileri gösteren veya bu zararlı organizma ile bulaşık olduğundan şüphelenilen bitkileri,

c) Sağlık durumlarına bakılmaksızın bulaşık bitki ile aynı türe ait bitkileri,

ç) Sınırlandırılmış alanın diğer bölümlerinde bulaşık olduğu tespit edilen, bulaşık bitki dışındaki diğer türlere ait bitkileri,

d) (c) ve (ç) bentlerinde belirtilenler dışında, örnekleme ve moleküler teste hemen tabi tutulmamış olan belirlenmiş bitkileri,

imha edilmek üzere bulaşık alandan derhal uzaklaştırır.

(2) Birinci fıkranın (d) bendinde belirtilen ve zararlı organizma açısından test edilip negatif sonuç veren bitkilerin sökülmesi gerekmez. (d) bendine istisna olarak ilgili müdürlükler, son 2 yıl içinde zararlı organizma tarafından bulaşık olduğu tespit edilmemiş olan belirlenmiş bitkilerin, örnek alma ve test işlemine hemen tabi tutulmasına gerek olmadığına karar verebilir. Bu karar, birinci fıkranın (d) bendine uygun olarak gerçekleştirilen örnek alma ve test sonuçları ile 13 üncü madde kapsamındaki sürveylere dayanılarak alınır. Ancak bu bitkiler 13 üncü madde uyarınca yapılan yıllık sürveylere tabi tutulur.

(3) Birinci fıkra da belirtilen bitkiler sökülürken ilgili müdürlük; gerekli tüm tedbirleri dikkate alır ve bu bitkiler tarafından ortaya çıkabilecek risk düzeyine göre sökülme işlemini organize eder.

(4) İlgili müdürlükler, yıllık kontrollere tabi tutulan bu belirlenmiş bitkilerden örnek alır ve bu örnekler, ilgili laboratuvar tarafından EK-4'te listelenen moleküler testlerden biri ile teste tabi tutulur. Test sonucunda örneğin belirlenmiş bitkilerin zararlı organizma ile bulaşık olmadığına doğrulanması ve münferit olarak belirlenmiş bitkilerin veya ilgili alanın; zararlı organizmanın vektör popülasyonuna karşı tüm gelişim aşamalarında yerel koşullar dikkate alınarak kimyasal, biyolojik veya mekanik yöntemleri içerebilecek uygun bitki sağlığı uygulamalarına tabi olması halinde, birinci fıkranın (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilenler hariç olmak üzere sökülmesi durumunda kabul edilemez sonuçlar doğurabilecek veya korunmaları için özel ulusal ya da yerel kurallara tabi olan, tarihsel değeri bulunan veya belirli sosyal, kültürel ya da çevresel değeri olan bazı bitkilerin sökülmemesine karar verilebilir.

Zararlı organizmanın vektörlerine karşı tedbirler

MADDE 11- (1) İlgili müdürlük, bulaşık alanda zararlı organizmanın vektör popülasyonunun tüm dönemlerine karşı uygun bitki sağlığı uygulamalarının yerine getirilmesini sağlar. 10 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen bitkilerin sökülmesinden önce ve sökülmesi sırasında vektörlerin uçuş mevsimi süresince gerçekleşen uygulamalar, yerel koşullar dikkate alınarak vektörlere karşı yapılan etkili kimyasal, biyolojik veya mekanik uygulamaları içerir.

(2) İlgili müdürlük; tarım alanlarında, tampon bölgede ve bulaşık alanda ilgili bitkilerin sökülmesine bakılmaksızın, tarım alanları dışındaki alanlarda ise en azından bulaşık bölgelerde, yılın en uygun zamanında ve zararlı organizmanın vektör popülasyonunun tüm dönemleri için popülasyon kontrolüne yönelik tarımsal uygulamaların yerine getirilmesini sağlar. Bu uygulamalar, yerel koşullar dikkate alınarak vektörlere karşı etkili kimyasal, biyolojik veya mekanik uygulamaları içerir.

Eradikasyon tedbirleri kapsamında bitkilerin imhası

MADDE 12- (1) 10 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen bitki ve bitki kısımları, zararlı organizmanın yayılmasını önleyecek şekilde yerinde veya bulaşık alan içinde bu amaç için belirlenmiş özel bir yerde veya bu bitki veya bitki kısımlarının vektörlere karşı tül ile örtülmesi şartıyla bulundukları konuma en kısa mesafede, ilgili müdürlük kontrolünde üreticiye imha ettirilir.

(2) İlgili müdürlük, risk düzeyine bağlı olarak yalnızca dallar ve yaprakları ağaçtan alarak imha ettirebilir ve geride kalan odunun 11 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen şekilde bitki sağlığı uygulamalarına tabi tutulmasına karar verebilir. Bu bitkilerin kök sistemi, yeniden filizlenmeyi engellemek için ya uygun bir bitki sağlığı uygulamasına tabi tutulur ya da canlılığı yok edilir.

(3) İlgili müdürlük, ikinci fıkra da belirtilen odunun imha edilmemesine karar verirse odunun yaprak ve dallarından arındırılmış olduğunu doğrular.

Sınırlandırılmış alanda yıllık sürveyler

MADDE 13- (1) İlgili müdürlük, sınırlandırılmış alanın tamamında zararlı organizmanın varlığını, 5 inci maddenin altıncı ve yedinci fıkraları uyarınca sürvey talimatında yer alan hususları dikkate alarak en uygun zamanda yıllık sürveylerle izler.

(2) İlgili müdürlük, bulaşık alanlarda 10 uncu maddenin birinci fıkrası uyarınca sökülmeyen belirlenmiş bitkiler de dahil olmak üzere konukçu bitkilerden örnek alarak örnek alınan bu bitkileri ilgili laboratuvara gönderir ve test ettirir. Bu amaçla hazırlanan sürvey programı ve örnekleme planı, % 0,5 oranındaki bulaşık bitki varlığı seviyesini en az % 90 güvenle tanımlayabilecek şekilde oluşturulur.

(3) İlgili müdürlükler, tampon bölgelerde konukçu bitkilerden ve ayrıca olası bulaşıklığa işaret eden belirtiler gösteren veya bulaşık olduğundan şüphelenilen diğer bitkilerden örnek alır ve test ettirir. Bu amaçla hazırlanan sürvey programı ve örnekleme planı, bulaşık alanı çevreleyen ilk 400 m'nin daha yüksek bir riske sahip olduğu dikkate alınarak, % 1 oranındaki bulaşık bitki varlığı seviyesini en az % 90 güvenle tanımlayabilecek şekilde oluşturulur.

(4) İlgili müdürlük ayrıca vektörler nedeniyle oluşabilecek daha fazla yayılma riskini belirlemek ve 11 inci madde uyarınca uygulanan bitki sağlığı kontrol tedbirlerinin etkinliğini değerlendirmek için sınırlandırılmış alanda bulunan vektörlerde, zararlı organizmanın varlığını da izler.

Zararlı organizmanın eradikasyonu ile ilgili diğer tedbirler

MADDE 14- (1) İlgili müdürlük, ISPM 9 uyarınca zararlı organizmanın eradikasyonuna katkı sağlayabilecek ve ISPM 14 uyarınca da belirtilen ilkelere uygun olarak entegre bir yaklaşımın uygulanmasına katkıda bulunabilecek diğer tedbirleri alır.

(2) İlgili müdürlük, bulaşık veya bulaşıklığı şüpheli tüm bitkilerin uygun şekilde eradike edilmesinde veya bu bitkilerin bulundukları yerlerin, kamu veya özel mülkiyete ait olması halinde bunlardan sorumlu kişi veya kuruluşlara erişilememesi gibi nedenlerle eradikasyonun engellenmesi, aksatılması veya geciktirilmesinin beklenebileceği özel durumlarda gerekli önlemleri alır.

(3) İlgili müdürlük; bulaşıklığın kaynağını belirlemek için uygun araştırmaları yapar, sınırlandırılmış alan oluşturulmadan önce taşınanlar dahil ilgili bulaşıklık vakasıyla bağlantılı konukçu bitkileri izler. Bu tür araştırmaların sonuçları, Genel Müdürlüğe ve ilgili bitkilerin menşei müdürlüklerine, bu bitkilerin taşıma sırasında geçtiği müdürlüklere ve bu bitkilerin taşındığı müdürlüklere iletilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kontrol Tedbirleri

Genel hükümler

MADDE 15- (1) Enstitü müdürlüğü koordinatörlüğünde ilgili müdürlük, Genel Müdürlük tarafından yayımlanan bulaşık alanda eradikasyon tedbirleri yerine 16 ila 20 nci maddeler arasında belirtilen kontrol tedbirlerini uygulamaya karar verebilir.

Bulaşık alanlardaki bitkilerin sökülmesi

MADDE 16- (1) İlgili müdürlük, 18 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen izleme temelinde, zararlı organizma ile bulaşık olduğu tespit edilen tüm bitkileri söker. Bu sökme; zararlı organizmanın varlığının resmî olarak tanımlanmasından hemen sonra gerçekleştirilir ya da zararlı organizma, vektörün uçuş mevsiminin dışında tespit edilirse, vektörün bir sonraki uçuş sezonundan önce gerçekleştirilir. Sökme işlemi sırasında ve sonrasında zararlı organizmanın ve vektörlerinin yayılmasını engellemek için gerekli tüm tedbirler alınır.

(2) İlgili müdürlük, birinci fıkraya istisna olarak bilimsel amaçlarla, 18 inci maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen, belirli kültürel ve sosyal değerlere sahip bitkilerin bulunduğu alanlardaki zararlı organizma ile bulaşık olduğu tespit edilen bitkilerin sökülmemesine karar verebilir.

Bulaşık alanlardaki zararlı organizma vektörlerine karşı tedbirler

MADDE 17- (1) İlgili müdürlük, 16 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen bitkiler sökülmeden önce özellikle vektörlerin uçuş mevsiminde, zararlı organizmanın vektör popülasyonunun tüm dönemlerine karşı ve aynı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen bitkilerin çevresinde yerel koşulları dikkate alarak vektörlere karşı etkili kimyasal, biyolojik veya mekanik uygulamaları içeren uygun bitki sağlığı uygulamalarının yerine getirilmesini sağlar.

(2) İlgili müdürlük, 18 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen alanlarda, zararlı organizmanın vektör popülasyonunun kontrolü için tüm dönemlerinde, yerel koşulları dikkate alarak yılın en uygun zamanında vektörlere karşı etkili kimyasal, biyolojik veya mekanik uygulamaları içeren, tarımsal uygulamaların yerine getirilmesini sağlar.

Bulaşık alanlarda yıllık sürveyler

MADDE 18- (1) İlgili müdürlük tarafından ikinci fıkrada belirtilen bulaşık alan kısımları ile zararlı organizmayla bulaşık olduğu tespit edilen bitkilerin etrafındaki 50 m'lik bir yarıçap içinde aynı sınırlandırılmış alanda bulaşık olduğu tespit edilen belirlenmiş bitkilerin türlerine ait tüm belirlenmiş bitkilerden ve zararlı organizma tarafından olası bulaşıklığa işaret eden belirtileri gösteren veya bu zararlı organizma tarafından bulaşık olduğundan şüphelenilen bitkilerden hemen örnek alınarak test edilmek üzere ilgili laboratuvara gönderilir.

(2) İlgili müdürlük, sürvey talimatında belirtilen bilgileri dikkate alarak zararlı organizmanın varlığını yıllık sürveylerle en uygun zamanlarda izler. İzleme, bulaşık alanlar kapsamında asgari olarak;

a) Bulaşık alan sınırından itibaren tampon bölgeyi de içeren en az 2 km mesafedeki bir alan içerisinde ve bu alanın dışında yer alan,

b) İlgili müdürlük tarafından özel kültürel ve sosyal değerlere sahip olduğu belirlenen, bitkilerin bulunduğu alanların yakınlarında gerçekleştirilir.

(3) Zararlı organizmaların incelenmesi amacıyla 5 inci maddenin yedinci fıkrasına uygun olarak sınırlandırılmış alanda bulaşık olduğu tespit edilen konukçu bitki türlerinden örnekleme ve test işlemleri yapılır. Hazırlanan sürvey programı ve örnekleme planı, % 0,7 oranındaki bulaşık bitki varlığı seviyesini en az % 90 güvenle tanımlayabilecek şekilde oluşturulur. Ayrıca, zararlı organizmanın varlığı açısından vektör popülasyonundan örnek alınır ve test edilmesi için ilgili laboratuvara gönderilir.

(4) İkinci fıkranın (a) bendi, tamamen kontrol tedbirleri altında olan ve en yakın kara topraklarına 5 km'den daha uzak mesafede bulunan adalar için uygulanmaz.

(5) İlgili müdürlük, tampon bölgelerinde, konukçu bitkilerden ve ayrıca olası bulaşıklık belirtileri gösteren veya bu zararlı organizma tarafından bulaşık olduğundan şüphelenilen diğer bitkilerden örnek alır ve test edilmek üzere laboratuvara gönderir. Bu amaçla hazırlanan sürvey programı ve örnekleme planı, % 1 oranındaki bulaşık bitki varlığı seviyesini en az % 90 güvenle tanımlayabilecek şekilde oluşturulur. Bulaşık bitkileri çevreleyen ilk 400 m'nin, o bölgenin diğer kısmına kıyasla daha yüksek bir riske sahip olduğu dikkate alınır.

(6) İlgili müdürlük, vektörler yoluyla yayılma riskini belirlemek ve 17 nci madde uyarınca uygulanan bitki sağlığı kontrol tedbirlerinin etkinliğini değerlendirmek için ikinci fıkrada belirtilen bulaşık bölgenin bölümlerinde ve tampon bölgede vektörlerde zararlı organizmanın varlığını izler.

Kontrol tedbirleri kapsamında bitkilerin imhası

MADDE 19- (1) İlgili müdürlük gözetiminde bulaşık bitkilerin yerinde veya bulaşık alan içerisinde bu amaç için belirlenmiş yakın bir yerde ve zararlı organizma ile bulaşık olduğu tespit edilen bitki ve bitki kısımlarının, zararlı organizmanın yayılmasını önleyecek şekilde üreticiler tarafından imha edilmesi sağlanır.

(2) İlgili müdürlük, zararlı organizmanın daha fazla yayılmasının herhangi bir risk oluşturmadığı sonucuna varırsa, bitkilerin imhasının yalnızca dallar ve yapraklarla sınırlandırılmasına ve üreticiler tarafından 17 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca bitkinin kalan diğer kısımlarının uygun bitki sağlığı uygulamalarına tabi tutulmasına karar verebilir. Üreticiler tarafından bu bitkilerin kök sisteminin sökülmesi ya da yeniden filizlenmenin engellenmesi için uygun bitki sağlığı uygulamaları ile canlılığının yok edilmesi sağlanır.

(3) İlgili müdürlük, ikinci fıkrada belirtilen odunun imha edilmemesine karar verirse odunun yaprak ve dallarından arındırılmış olduğunu doğrular.

Zararlı organizmanın kontrolü ile ilgili diğer tedbirler

MADDE 20- (1) İlgili müdürlük, bulaşık veya bulaşıklığı şüpheli tüm bitkilerin uygun şekilde eradike edilmesinde veya bu bitkilerin bulundukları yerlerin, kamu veya özel mülkiyete ait olması halinde bunlardan sorumlu kişi veya kuruluşlara erişilememesi gibi nedenlerle eradikasyonun engellenmesi, aksatılması veya geciktirilmesinin beklenebileceği özel durumlarda gerekli önlemleri alır.

(2) İhraç ve ithal edilecek bitki ve bitkisel ürünlere ait bitki sağlığı kontrolleri, 3/12/2011 tarihli ve 28131 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bitki Karantinası Yönetmeliği kapsamında yapılır.

ALTINCI BÖLÜM

Bulaşık Alanlarda Belirlenmiş Bitkilerin Dikimi

Bulaşık alanlarda belirlenmiş bitkilerin dikilmesine ilişkin yetkilendirme

MADDE 21- (1) İlgili müdürlük tarafından bulaşık alanlarda belirlenmiş bitkilerin dikilmesine aşağıdaki durumlardan birinde izin verilir:

a) Belirlenmiş bitkiler, zararlı organizma ve vektörlerinden ari olduğu tespit edilen böcek geçirmez üretim alanlarında yetiştirilmişse dikilir.

b) Belirlenmiş bitkiler; bulaşık alanlara, 18 inci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen alanın dışında olmak şartıyla, tercihen zararlı organizmaya dayanıklı veya toleranslı olarak değerlendirilen çeşitlerden ise veya bulaşık alanda, en az son 2 yıl içinde yapılan sürveyler sonucunda zararlı organizmanın bulunmadığı tespit edilmiş olan aynı bitki türlerine ait ise dikilir veya aşılır.

c) Belirlenmiş bitkiler; eradikasyon amacıyla oluşturulan bulaşık alanlara, 13 üncü madde kapsamında en az son iki yıl boyunca yürütülen sürvey faaliyetlerine dayanılarak ilgili laboratuvar tarafından test edilen ve zararlı organizmadan temiz bulunan bitki türlerine aitse dikilir.

ç) (b) bendi kapsamında yer almayan bitkiler, 18 inci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen alanların dışında olmak şartıyla bilimsel amaçlarla dikilebilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Belirlenmiş Bitkilerin Ülke İçindeki Hareketi

Sınırlandırılmış alanlarda yetiştirilen belirlenmiş bitkilerin ülke içindeki hareketi

MADDE 22- (1) Sınırlandırılmış alanda bulunan yetkilendirilmiş üretim yerinde yetiştirilen belirlenmiş bitkilerin, sınırlandırılmış alandan dışarıya ve ilgili bulaşık alanlardan tampon bölgelerine hareketine;

a) Belirlenmiş bitkilerin tüm üretim döngüleri boyunca 23 üncü madde kapsamında yetkilendirilmiş bir tesiste yetiştirilmiş olması veya bu tür bir tesiste en az son bir yıldır bulunması,

b) Belirlenmiş bitkilerin büyüme süresi boyunca, zararlı organizmanın ve vektörlerinin sahada bulunmaması,

c) Belirlenmiş bitkilerin zararlı organizmanın vektörlerinden ariliğini korumak için yılın uygun zamanlarında, vektör popülasyonuna karşı yerel koşullar dikkate alınarak uygun olduğu şekilde etkili kimyasal, biyolojik veya mekanik yöntemleri içeren bitki sağlığı uygulamalarına tabi tutulması,

ç) Belirlenmiş bitkilerin, sınırlandırılmış alan içerisinde veya sınırlandırılmış alandan dışarıya zararlı organizma veya vektörlerinden herhangi biri ile bulaşıklığını önleyecek şekilde kapalı konteynerler veya ambalajlar içinde nakledilmesi,

d) Belirlenmiş bitkilerin, hareket zamanına mümkün olduğunca en yakın zamanda, EK-4'te listelenen bir teste dayalı olarak % 1 oranındaki bulaşık bitkilerin varlığını en az % 80 güvenle tanımlayabilen bir örnekleme planı kullanılarak zararlı organizmanın varlığı için moleküler teste tabi tutulması,

şartlarının tamamının yerine getirilmesi halinde izin verilebilir.

(2) Sınırlandırılmış alanda hiç bulaşıklık tespit edilmemiş belirlenmiş bitkilerin, sınırlandırılmış alan dışına ve ilgili bulaşık alanlardan tampon bölgelere hareketine;

a) Belirlenmiş bitkilerin, Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmeliğe göre kayıtlı profesyonel bir operatöre ait bir alanda yetiştirilmesi,

b) Belirlenmiş bitkilerin, yaşamlarının en azından bir kısmı boyunca sınırlandırılmış bir alanda yetiştirilmiş ve sınırlandırılmış alanın oluşturulmasından itibaren üç yıl boyunca 13 üncü ve 18 inci maddelerde belirtilen sürvey faaliyetlerine tabi tutulmuş bitki türlerine ait olması ve zararlı organizma ile bulaşıklığının tespit edilmemiş olması,

c) Bu fıkranın (b) bendinde belirtilen belirlenmiş bitki türlerinin, belirli bir sınırlandırılmış alanda bulaşık olduğu bilinmeyen konukçu bitkiler olarak Bakanlığın internet sitesinde yayımlanmış olması,

ç) Belirlenmiş bitkilerin, zararlı organizmanın vektörlerinden ariliğini sürdürmek için vektör popülasyonuna karşı yılın uygun zamanlarında, uygun olduğu şekilde yerel koşullar dikkate alınarak etkili kimyasal, biyolojik veya mekanik yöntemleri içeren bitki sağlığı uygulamalarına tabi tutulması,

d) Belirlenmiş bitkilerin birçoğunda, hareket zamanına mümkün olan en yakın zamanda %1 oranındaki bulaşık bitkilerin varlığını en az %95 güvenle tanımlayabilen bir örnekleme şeması kullanılması neticesinde anılan bitkilerin ilgili müdürlük tarafından inceleme ve ilgili laboratuvar tarafından moleküler teste tabi tutulması,

e) Belirlenmiş bitkilerin hareket zamanına mümkün olduğunca en yakın zamanda, belirlenmiş bitki lotlarının zararlı organizmanın tüm vektörlerine karşı bitki sağlığı uygulamalarına tabi tutulması, şartlarının tamamının yerine getirilmesi halinde izin verilebilir.

(3) Sınırlandırılmış alanda tüm yaşam döngüsü boyunca in vitro ortamda yetiştirilmiş belirlenmiş bitkilerin, sınırlandırılmış alan dışına ve bulaşık alanlardan tampon bölgelerine hareketine aşağıdaki koşulların tümü yerine getirildiğinde izin verilir:

a) Belirlenmiş bitkilerin, tüm yaşam döngüleri boyunca 23 üncü madde kapsamında yetkilendirilmiş bir yerde yetiştirilmesi halinde.

b) Belirlenmiş bitkilerin, steril koşullar altında şeffaf bir kapta yetiştirilmiş ve aşağıdaki koşullardan birinin karşılanmış olması halinde;

1) Tohumdan yetiştirilmiş olmak.

2) Tüm yaşamlarını zararlı organizmadan arı bir alanda geçirmiş ve zararlı organizmadan arı olduğu test edilerek tespit edilmiş damızlık bitkilerden, steril koşullar altında çoğaltılmış olmak.

3) 22 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartları sağlayan bir yerde yetiştirilen ve % 1 bulaşık bitki varlığını en az % 95 güvenle tanımlayabilen bir örnekleme planı kullanılarak test edilmiş ve zararlı organizmadan arı bulunmuş ana bitkilerden, steril koşullar altında çoğaltılmış olmak.

c) Belirlenmiş bitkilerin, sınırlandırılmış alandan geçişte veya içerisinde, vektörleri aracılığıyla zararlı organizmanın bulaşması olasılığını ortadan kaldıran steril koşullar altında bir konteyner içinde taşınması halinde.

(4) Yaşamlarının bir bölümünde bir sınırlandırılmış alanda yetiştirilen ve bu alan için belirlenmiş bitki olarak listelenmiş olan, tohumları hariç dikim amaçlı dormant haldeki Vitis bitkilerinin, sınırlandırılmış alanın dışına ve ilgili bulaşık alanlardan tampon bölgelere hareketine, bu bitkilerin Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmeliğe göre kayıtlı profesyonel bir operatöre ait bir alanda yetiştirilmesi ve hareket zamanına mümkün olduğunca yakın zamanda, ilgili müdürlük tarafından yetkilendirilmiş ve denetlenmiş bir uygulama tesisinde uygun bir termoterapi işlemine tabi tutulması ve bu amaçla uyku halindeki bitkilerin 45 dakika süreyle 50° C ısıtılmış suya batırılması şartlarının tamamının yerine getirilmesi halinde izin verilir.

(5) Yaşamlarının bir bölümünde sınırlandırılmış bir alanda yetiştirilen belirlenmiş bitkilerin, bulaşık alan içinde, tampon bölgeler içerisinde ve tampon bölgelerden ilgili bulaşık alanlara hareketine;

a) Belirlenmiş bitkilerin, Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmeliğe göre kayıtlı profesyonel bir operatöre ait bir alanda yetiştirilmiş olması ve 21 inci maddede düzenlenen gerekliliklerin yerine getirilmesi,

b) Bu fıkranın (a) bendinde belirtilen alanın, survey talimatında belirtilen bilgiler dikkate alınarak, zararlı organizmanın varlığı için ilgili müdürlük tarafından yıllık örnekleme ve teste tabi tutulması,

c) Yıllık denetimin ve temsili bir örneğe ait test sonuçlarının, zararlı organizmanın bulunmadığını teyit etmesi,

ç) Belirlenmiş bitkilerin, zararlı organizmanın vektörlerinden ariliğini korumak için vektör popülasyonuna karşı yılın uygun zamanlarında, uygun olduğu şekilde, yerel koşulları dikkate alarak etkili kimyasal, biyolojik veya mekanik yöntemleri içeren bitki sağlığı uygulamalarına tabi tutulması,

d) Profesyonel operatörlerin, bu bitkileri alan kişilere, bitkilerin bu bölgenin dışına taşınmayacağına dair bir taahhütname imzalatması,

koşullarının tamamının yerine getirilmesi halinde izin verilebilir.

Üretim yerlerinin yetkilendirilmesi

MADDE 23- (1) İlgili müdürlük; yalnızca 22 nci maddenin birinci ve üçüncü fıkralarındaki amaçlar doğrultusunda bir üretim yerinin;

a) Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik kapsamında kayıtlı olması,

b) Zararlı organizma ve vektörlerine karşı fiziksel olarak korunan bir alan olması,

c) En uygun zamanda yılda en az iki defa denetime tabi tutulması ve son denetimin, hareket zamanına mümkün olan en yakın bir zamanda gerçekleşmesi ve örnek alınarak test yapılmış olması,

şartlarının tamamının yerine getirilmesi halinde üretim yerine izin verir.

(2) Müdürlükler, yıllık denetimler sırasında, zararlı organizmanın varlığını veya birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen fiziksel korumaya zarar verildiğini tespit ederse alanın yetkisini derhal iptal eder ve belirlenmiş bitkilerin ilgili sınırlandırılmış alanlardan ve ilgili bulaşık alanlardan tampon bölgelere hareketini geçici olarak askıya alır.

(3) Her müdürlük, birinci fıkraya göre yetkilendirilmiş tüm alanların bir listesini oluşturur ve günceller. Bu listeyi oluşturduktan veya güncelledikten hemen sonra Genel Müdürlüğe ve diğer müdürlüklere iletir.

Sınırlandırılmış bir alanda yetiştirilmemiş belirlenmiş bitkilerin ülke içindeki hareketi

MADDE 24- (1) Hiçbir dönemde sınırlandırılmış bir alanda yetiştirilmemiş olan belirlenmiş bitkiler;

a) Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmeliğe göre kayıtlı profesyonel bir operatöre aitse ve ilgili müdürlük tarafından yıllık denetime tabi,

b) Risk düzeyine uygun, EK-4'te listelenen testlerden biri kullanılarak ve survey talimatı dikkate alınarak zararlı organizmanın varlığı için örnekleme ve teste tabi,

bir alanda yetiştirilmiş ise ülke içinde hareket edebilir.

(2) Birinci fıkraya istisna olarak dikim amaçlı *Coffea*, *Lavandula angustifolia* Mill., *Lavandula dentata* L., *Lavandula x intermedia* Emeric ex Loisel., *Lavandula latifolia* Medik., *Lavandula stoechas* L., *Nerium oleander* L., *Olea europaea* L., *Polygala myrtifolia* L., *Prunus dulcis* (Mill.) D.A. Webb ve *Salvia Rosmarinus* Spenn. bitkileri, tohumları hariç;

a) İlgili müdürlük tarafından yıllık denetime tabi bir yerde yetiştirilmiş olmaları,

b) Üretim yerinin, zararlı organizmanın varlığı için survey talimatında belirtilen bilgiler dikkate alınarak ve %1 oranındaki bir bulaşık bitki varlığını en az % 80 güvenle tanımlayabilen bir örnekleme planı kullanılarak örnekleme ve teste tabi olması,

halinde ülke içinde hareket edebilir.

Sınırlandırılmış bir alanın dışındaki ön temel ve temel üretim parsellerinden elde edilen üretim materyallerinin ülke içindeki hareketi

MADDE 25- (1) Sınırlandırılmış alanların dışında yetiştirilen ve yaşamlarının en azından bir dönemini böcek geçirmez tesislerin dışında geçirmiş olan *Juglans regia* L., *Olea europaea* L., *Prunus amygdalus* Batsch, *P.amygdalus x P.persica*, *P.armeniaca* L., *P.avium* L., *P.cerasus* L., *P.domestica* L., *P.domestica x P.salicina*, *P.dulcis* (Mill.) D.A. Webb, *P.persica* (L.) Batsch ve *P.salicina* Lindley türlerine ait ön temel ve temel üretim materyallerinin ülke içindeki hareketlerine yalnızca bitki pasaportu eşliğinde, hareketlerine en yakın zamanda, Uluslararası Bitki Sağlığı Tedbirleri Standartlarına uygun olarak zararlı organizmanın varlığı yönünden görsel inceleme, örnekleme ve moleküler testlere tabi tutulmaları halinde izin verilir.

Bitki pasaportları

MADDE 26- (1) 22 ila 25 inci maddeler arasında belirtilen bitkiler, Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelikte belirtilen şartlara tabi olarak yalnızca bitki pasaportu eşliğinde ülke içinde hareket ettirilir. 22 nci maddenin beşinci fıkrasında belirtilen belirlenmiş bitkiler için aşağıdaki ek koşullar aranır:

a) Sadece bulaşık alanlar içinde hareket etmeleri durumunda, bitki pasaportunda izlenebilirlik kodunun yanında "Bulaşık alan-XYLEFA" ibaresi yer alır.

b) Tampon bölge içinde hareket etmeleri veya tampon bölgeden bulaşık alana geçmeleri durumunda bitki pasaportunun izlenebilirlik kodunun yanında "Tampon Bölge-XYLEFA" ibaresi yer alır.

Üretim yerlerinin zararlıdan ari olarak yetkilendirilmesi

MADDE 27- (1) Bir üretim yeri, yalnızca aşağıdaki koşulların tümü yerine getirildiğinde zararlıdan ari olarak yetkilendirilebilir:

a) İlgili Uluslararası Bitki Sağlığı Tedbirleri Standartlarına uygun olarak Genel Müdürlük tarafından böcek geçirmez, zararlı organizma ve vektörlerinden ari bir alan olarak ilan edilmişse.

b) Zararlı organizmanın vektörlerinden arılığını korumak için yılın uygun zamanlarında, vektör popülasyonuna karşı tüm aşamalarında yerel koşullara dayalı olarak etkili kimyasal, biyolojik veya mekanik yöntemleri içeren bitki sağlığı uygulamalarına tabi tutulmuşsa.

c) İlgili müdürlük tarafından en uygun zamanda yılda en az iki kez denetime tabi tutulmuşsa.

ç) Üretim yeri menşeli konukçu bitkiler, hareket zamanına mümkün olduğunca en yakın zamanda, EK-4'te listelenen bir test kullanılarak zararlı organizmanın varlığı için %1 orandaki bulaşık bitki varlığı seviyesini en az %90 güvenle tanımlayabilen bir örneklem şeması kullanılarak moleküler teste tabi tutulmuşsa.

(2) Yıllık denetimler sırasında ilgili müdürlük, zararlı organizmanın varlığını veya zararlıdan arı üretim sahasının böcek geçirmezlik koşullarını bozan hasarları tespit ettiğinde, derhal sahanın arılık statüsünü iptal eder ve konukçu bitkilerin hareketini geçici olarak askıya alır. Bu durum hakkında derhal Genel Müdürlük bilgilendirilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Belirlenmiş Bitkilerin ve Konukçu Bitkilerin Ülke İçerisindeki Hareketine İlişkin Resmî Kontroller

Belirlenmiş bitkilerin ülke içerisindeki hareketlerine ilişkin resmî kontroller

MADDE 28- (1) Müdürlükler, sınırlandırılmış alandan veya bulaşık bir alandan bir tampon bölgeye taşınan belirlenmiş bitkiler üzerinde sistematik olarak resmî kontrolleri yapar.

(2) Bu kontroller, belirlenmiş bitkilerin bulaşık alanlardan tampon bölgelere veya ülkenin diğer kısımlarına taşındığı yerlerde yollar, havaalanları ve limanlar dahil olmak üzere yapılır.

(3) Bu kontroller, belge kontrolünü ve belirlenmiş bitkilerin kimlik kontrolünü içerir.

(4) Bu kontroller, belirlenmiş bitkilerin beyan edilen menşei, mülkiyeti veya bunlardan sorumlu kişi veya kuruluşa bakılmaksızın yapılır.

(5) Bu kontrollerde, 22 nci maddede belirtilen koşulların yerine getirilmediği tespit edilirse bunları gerçekleştiren müdürlük uygun olmayan bitkiyi yerinde derhal imha eder. Bu işlem, o bitkinin sökülmesi sırasında ve sonrasında bitki tarafından taşınan zararlı organizmanın ve vektörlerin yayılmasını engellemek için gerekli tüm tedbirler alınarak gerçekleştirilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

İletişim Aktiviteleri

Bilinçlendirme kampanyaları

MADDE 29- (1) Müdürlükler; kamuoyuna, yolculara, profesyonel ve uluslararası taşımacılık işletmecilerine zararlı organizmanın ülke topraklarına yönelik tehdidi hakkında bilgi verir. Bu bilgilendirme Bakanlığın internet sitesinden yayımlanır.

(2) İlgili müdürlük, sınırlandırılmış alanlar içerisindeki kamuoyunu, zararlı organizmanın tehdidi ve bunun ülke içerisine girmesini ve yayılmasını engellemek için alınması gereken tedbirler hakkında bilinçlendirir. Halkın, yolcuların ve ilgili operatörlerin sınırlandırılmış alan, bulaşık alan ve tampon bölgenin sınırlandırılmasından haberdar olmasını sağlar. İlgili müdürlük, ayrıca 11 inci ve 17 nci maddelerde belirtilen vektörlere karşı alınacak tedbirler hakkında ilgili operatörleri bilgilendirir.

ONUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Müdürlüklerin tedbirler hakkında raporları

MADDE 30- (1) Müdürlükler, uygun olduğu şekilde 5 inci, 7 nci ve 8 inci maddeler ile 10 ila 21 inci maddeler arası ve 28 inci madde gereğince bir önceki yıl boyunca alınan tedbirler ve bu tedbirlerin sonuçları hakkında hazırlanan raporu, her yıl 30 Nisan tarihine kadar Genel Müdürlüğe ve ilgili müdürlüklere iletir. Sınırlandırılmış alanlarda 13 üncü ve 18 inci maddeler uyarınca gerçekleştirilen surveylerin sonuçları, EK-5'te belirtilen şablonlar kullanılarak Genel Müdürlüğe iletilir.

(2) İlgili müdürlük, 18 inci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen yerlerde zararlı organizmanın varlığına ilişkin herhangi bir resmî tanımlamayı Bakanlığa ve diğer müdürlüklere derhal bildirir.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 31- (1) Bu Yönetmelik, Xylella fastidiosa (Wells et al) Etkeninin Birliğe Girişinin ve Yayılmasının Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirleri Ortaya Koyan 14/8/2020 tarihli ve (AB) 2020/1201

sayılı Komisyon Uygulama Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

İdari yaptırımlar

MADDE 32- (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davrananlar hakkında 5996 sayılı Kanunun 38 inci maddesinde belirtilen idari yaptırımlar uygulanır.

Düzenleme yetkisi

MADDE 33- (1) Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili düzenleme yapmaya yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 34- (1) 19/1/2019 tarihli ve 30660 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Xylella Yaprak Yanıklığı ile Mücadele Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 35- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 36- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız](#)